

Område: Sundhedsområdet
Afdeling: Praksisafdelingen /
Projektorganisation for sygehusbyggeri
Journal nr.:
Dato: 16. oktober 2015



Notat

Apotekers mulighed for at etablere sig i lokaler på et sygehus

Folketinget har med virkning fra 1. juli 2015 liberaliseret apotekerloven og herunder ændret på apotekernes mulighed for at etablere apoteksfilialer, apoteksudsalg mv.

Loven er overordnet set blevet til ud fra et ønske om at øge borgernes tilgængelighed til medicin og skabe mere konkurrence internt i apotekersektoren.

I den forbindelse er der også sket ændringer i tilrettelæggelsen af apotekernes vagttjeneste, der skal tjene til at skabe en større sammenhæng i indretningen af sundhedsvæsenet, således at apotekernes vagttjeneste indrettes i tæt sammenhæng med de regionale akut- og vagtlægefunktioner. Dette gør det naturligt at overveje mulighederne og vilkårene for, at der kan etableres apoteksfaciliteter på regionens sygehuse.

Loven lægger op til ændringer i apotekernes vagtbetjening, således at der fremover skal være vagtapoteker i de byer, hvor der er regionale akutfunktioner. For Region Syddanmarks vedkommende drejer det sig om Odense, Svendborg, Vejle, Kolding Aabenraa og Esbjerg. Der er tale om en reduktion i antallet af vagtapoteker i forhold til i dag.

Med den nye vagtordning skal alle vagtapoteker have åbningstid fra kl. 6:00 til kl. 24:00, hvilket vil sige, at ingen apoteker længere vil være døgnåbne. Vagtapoteket skal i sin åbningstid kunne bringe medicin ud til patienten, hvis dette er ordineret af akutklinikken eller vagtlægen, og såfremt akut/vagtlægefunktionen ikke ligger inde med de nødvendige lægemidler for igangsættelse af behandlingen.

Vagtforspligtelsen vil kunne varetages fra enten et apotek eller en apoteksfilial.

Bevilling til at drive vagtapotek gives af Sundhedsstyrelsen til et af de eksisterende apoteker, men som noget nyt gælder bevillingen til at drive vagtapotek i 5 år, hvorefter bevillingen genopslås. Inden den nye vagtordnings ikrafttræden 1. januar 2017, indkalder Sundhedsstyrelsen ansøgninger om vagttjeneste, som drøftes med regionsrådene, der indstiller til Sundhedsstyrelsen, hvilke apoteker eller apoteksfilialer, der bør varetage vagttjeneste de næste 5 år. Det fremgår ikke for nærværende, hvilke kriterier, Sundhedsstyrelsen vil lægge til grund, og i hvilket omfang regionen vil kunne have indflydelse herpå.

Forud for udløbet af den 5-års bevillingsperiode iværksætter Sundhedsstyrelsen en ny ansøgningsrunde med henblik på bevilling til at drive vagtapotek de næste 5 år. Etableringen af en vagtfilial på et af regionenes akutsygehuse beror således på, hvorvidt den apoteker, der får vagtbevillingen, ønsker dette, og naturligvis om regionen vil stille lokaler til rådighed.

Med lovændringen vil apoteker også kunne etablere en almindelig filial inden for en radius på 75 km. i fugleflugt fra apoteket. En sådan filial vil kunne etableres på et sygehus i regionen, og kunne fungere inden for den normale åbningstid.

Endelig skal det bemærkes, at sygehusapoteker jf. lov og apotekervirksomhed alene må levere lægemidler og andre varer til regionens egne sygehuse og tilknyttede behandlingsinstitutioner m.v. og derfor ikke kan komme i betragtning i forhold til den beskrevne apotekervirksomhed.

Reglerne for privat virksomhed på sygehuse

Der er i sundhedsloven alene adgang til at udleje overkapacitet på sygehusene til private virksomheder.

Overkapacitet

§ 9. Regionsrådet kan udleje overkapacitet i form af ledige lokaler og udstyr på regionsrådets sygehuse til offentlige myndigheder og private virksomheder. Det er en betingelse for udnyttelse af overkapacitet, at regionsrådets sygehuse ikke er dimensioneret med dette formål for øje, samt at overkapaciteten af hensyn til løsningen af sygehusopgaven ikke kan afskaffes.

Stk. 2. Regionsrådet opkræver markedspris for den pågældende ydelse.

Der kan også ske udlejning som led i et samarbejde, hvor det nærmere i sundhedsloven § 78 stk. 2-5 er angivet, at der kan samarbejdes med offentlige og private om nærmere bestemte opgaver i henhold til sundhedsloven. Apoteker er dog ikke omfattet heraf. Der er desuden fastsat en bekendtgørelse som bl.a. regulerer den i 78 stk. 2 nævnte udlejning af lokaler. Reglerne findes i senest opdaterede bekendtgørelse nr. 841 af 1. juli 2014 – ”Bekendtgørelse om regionsrådenes levering af sygehusydelse m.v. til og samarbejde med offentlige myndigheder og private virksomheder”. Heri findes der dels regler om, at regionen må drive patienthotel og ligeledes drive kiosk, cafeteria mv., med bortforpagtning af driften heraf.

Patienthoteller og cafeteria- og kioskvirksomhed m.v.

§ 7. Regionsrådet kan varetage patienthotelvirksomhed i tilknytning til regionsrådets sygehuse.
Stk. 2. Regionsrådet opkræver en betaling svarende til markedsprisen for personer, der ikke som patient eller ledsager tilbydes vederlagsfrit ophold.

§ 8. Regionsrådet kan varetage cafeteria- og kioskvirksomhed m.v. i tilknytning til regionsrådets sygehuse.

Stk. 2. Regionsrådet skal søge driften af cafeteria- og kioskvirksomhed m.v. bortforpagtet på markeds-mæssige vilkår.

Apotek er ikke omfattet heraf. Regionsrådet kan ikke varetage apoteksudsalg i tilknytning til sygehusene.

Det er således i udgangspunktet førstnævnte regel om overkapacitet, som vil være relevant i forhold til udlejning til private apoteker. Efter de nugældende regler i § 9 om overkapacitet forudsætter udlejning til et privat apotek, at der er tale om leje af allerede eksisterende overkapacitet.

Endvidere skal man ved udlejning overveje om lokalplan eller andre forhold er til hinder for at udlejning kan ske på hospitalsområdet.

Omkring selve processen vedrørende udlejning vurderes det at være mest rimeligt og gennemsigteligt, at det annonceres overfor de relevante apoteker, at der er et ledigt lokale på sygehuset til dette formål. Der er dog ingen krav herom, da eneste krav i bekendtgørelsen er, at lejen opkræves til markedspris.

Normal vil markedslejen kunne fastsættes af lokale ejendomsmæglere med kendskab til lejeniveauet i området, hvorefter lejeren udvælges på baggrund af på forhånd opstillede kriterier.

Det kan imidlertid være tvivlsomt, hvorvidt der umiddelbart er sammenlignelige lejemål ud fra hvilke, der kan fastsættes en markedsleje. Det kan derfor være relevant, at markedslejen evt. fastsættes ved en markedsafprøvning, hvor interesserede indbydes til en dialog med en efterfølgende budrunde.